

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا مَنْ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ ذَرَّةٌ فِي الْعَالَمِينَ

اخلاق پوک

قطب‌نمای مسیر اخلاق و تربیت

پایه علمی

سرشناسه : اکبرزاده، شاپسته، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور: انتخاب سمی؛ شناخت خطاهای همسرگزینی و پیامدهای آن / نویسنده
شاپسته اکبرزاده با همکاری حسن مددخانی.
مشخصات نشر: قم: مؤسسه فرهنگی هنری اخلاق و تربیت نبوی قم، انتشارات اخلاق و تربیت، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۹۲ص.؛ جدول.
شابک: ۵ - ۳ - ۹۱۷۷۲ - ۶۲۲ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۸۵-۱۹۰.
موضوع: همسرگزینی
Mate selection
همسرگزینی - جنبه‌های روان‌شناسی
Mate selection - Psychological aspects
زناشویی
Marriage
روابط زن و مرد
Man-woman relationships
شناسه افزوده: مددخانی، حسن، ۱۳۶۰-
رده‌بندی کنگره: HQ۸۰۱
رده‌بندی دیویی: ۶۴۶/۷۷
شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۱۸۱۲۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

انتخاب سمی؛ شناخت خطاهای همسرگزینی و
پیامدهای آن
نویسنده: شاپسته اکبرزاده - حسن مددخانی
ناشر: انتشارات اخلاق و تربیت
شابک: ۵ - ۳ - ۹۱۷۷۲ - ۶۲۲ - ۹۷۸
نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
صفحه‌آرا: ابراهیم همایی
همه حقوق برای ناشر محفوظ است.
شماره مسلسل انتشار: ۳۸
شماره مسلسل چاپ اول: ۳۰
آدرس: قم، بلوار شهید صدوقی، خیابان شهید
شهپازی، پلاک ۱۳
تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۳۹۲۵۹ ** ۰۹۹۴ ۱۱۸ ۷۷۲۷

طراح جلد: سیدمحمدباقر داودی
شورای کارشناسی: عماد رحیمی، میلاد شماخته
و استاد حسین رضائیان پیلندی
مرکز اصلی پخش:
قم، خ شهدا (مفاتیح)، کوچه ۳۷، پ ۱۶، مرکز
مشاوره اسلامی سماح حوزه‌های علمیه
تلفن مرکز پخش:
۰۹۹۳۲۱۰۵۸۳۵

WWW.SAMAH.IR

مرکز مشاوره اسلامی سماح حوزه‌های علمیه

آماده همکاری و عقد قرارداد با مجموعه‌های علمی و فرهنگی جهت تولید محتوا در قالب کتاب، جزوه، پروشور، فلش کارت، بسته‌های آموزشی فرهنگی و ... در موضوعات متنوع، از قبیل: خانواده، ازدواج، کودک، نوجوان و جوان، مهارت‌های زندگی، سبک زندگی، آسیب‌ها و درمان‌های روان‌شناختی و ...
PAJOOHESH@SAMAH.IR
PAJOOHESH_SAMAH
۰۹۹۳۲۱۰۵۸۳۵ (ایتا)، پیامک، ۰۹۹۳۲۱۰۵۸۳۵

www.Akhlaqbook.ir

انتخاب سَمّی

شناخت خطاهای همسرگزینی و پیامدهای آن

پاییز ۱۴۰۳

شایسته اکبرزاده - حسن مددخانی

تقديم به:

محضر مولا اميرالمؤمنين علي عليه السلام و همسرشان حضرت زهراى
مرضيه عليها السلام

فهرست مطالب

پیش‌گفتار..... ۹

مقدمه..... ۱۱

فصل اول

خطاهای شناختی

۱. خطای هاله‌ای..... ۱۹

۲. خطای تعصب..... ۲۵

۳. خطای نادیده‌انگاری حقایق..... ۲۸

۴. خطای کامل‌گرایی..... ۴۲

۵. خطای مقایسه‌های کاذب..... ۵۳

۶. خطای خودفریبی..... ۵۶

۷. خطای پیش‌داوری و غرض‌ورزی‌ها..... ۶۶

۸. خطای خرافاتی..... ۶۹

۹. خطای زودباوری..... ۷۲

۱۰. در پی دختر چشم و گوش بسته..... ۷۵
۱۱. خطای انتخاب یک فرد به نیت فراموش کردن یک فرد دیگر..... ۷۸
۱۲. عشق در نگاه اول..... ۸۰

فصل دوم خطاهای عاطفی

۱. تحریک زیر سایه تهدید..... ۹۰
۲. ازدواج ایثارگرانه..... ۹۳
۳. پر کردن خلأهای عاطفی..... ۱۰۰
۴. انتخاب به کام دیگران..... ۱۰۶
۵. ناجی بودن..... ۱۱۱
۶. خطای عاشقانه..... ۱۱۵
۷. تأثیرپذیری از نظر دیگران..... ۱۱۸
۸. گرسنگی جنسی..... ۱۲۰
۹. انتخاب زیر سایه ترس..... ۱۲۳
۱۰. انتخاب با پوشش شرم بی‌جا..... ۱۳۰
۱۱. اعتماد و حسن ظن افراطی..... ۱۳۳
۱۲. خطای خودکم‌بینی..... ۱۳۸

فصل سوم خطاهای رفتاری

۱. وسواس در انتخاب..... ۱۴۴

۲. شناختن فرد مقابل از طریق برقراری رفاقت..... ۱۴۸
۳. خطای تعجیل..... ۱۵۵
۴. نپرسیدن سؤالات کافی..... ۱۶۰
۵. خطای اجباری یا تحمیلی..... ۱۶۴
۶. خطای نرمش..... ۱۷۴
۷. خطای انتخاب طرف مقابل برای فرار از شرایط، مشکلات و... ۱۸۰

- فهرست منابع**..... ۱۸۵
- الف) کتاب‌ها..... ۱۸۵
- ب) مقاله‌ها..... ۱۸۹

پیش‌گفتار

آموزه‌های اسلامی فرصت زندگی خوب و متعالی را برای انسان‌ها ایجاد کرده است. در طول تاریخ، اسلام شناسان بسیاری در راه تبیین آموزه‌های اسلامی، متناسب با نیازهای جامعه تلاش کردند. با این وجود انقلاب اسلامی، فرصت ویژه‌ای را در اختیار دانشمندان علوم اسلامی قرار داد تا آموزه‌های ناب را از دریای معارف قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام استخراج کنند و در اختیار جامعه علمی و عموم مردم قرار دهند.

مرکز مشاوره اسلامی سماح حوزه‌های علمیه، با اتخاذ رویکردی اسلامی بر آن شده است، پژوهش‌های علمی و کاربردی ارزشمندی را با تمرکز بر توسعه و ترویج اخلاق، روان‌شناسی و مشاوره انجام دهد. بهره‌مندی از ظرفیت علمی پژوهشگران اسلامی و مراکز علمی مرتبط از سیاست‌های مسلم در این مسیر بوده و مرکز مشاوره اسلامی سماح توانسته بر این اساس، آثاری را تدوین و منتشر نماید.

کتاب پیش‌رو، نمونه‌ای از این آثار است که با تلاش پژوهشگر

ارجمند سرکار خانم شایسته اکبرزاده و همکاری آقای حسن مددخانی
نگارش یافته و با همکاری انتشارات وزین اخلاق و تربیت به زیور طبع
آراسته گشته است.

در این کتاب، خطاهای همسرگزینی معرفی و نقش هر یک بیان شده
است. افراد برای انتخاب همسر، باید دقت کنند که از این خطاها مصون
بمانند. از جمله خطاهای همسرگزینی: خطاهای شناختی، عاطفی و رفتاری
است که سبب می‌شوند فرد از دسترسی به اطلاعات ناب محروم شود.
معاونت پژوهش مرکز مشاوره اسلامی سماح حوزه‌های علمیه، توفیق
روزافزون پژوهشگران محترم این اثر را از خداوند متعال خواستار است.

قم مقدس

معاونت پژوهش مرکز مشاوره اسلامی

سماح حوزه‌های علمیه

مقدمه

کم‌کم داشتم با همکارانم آشنا می‌شدم و رابطمون گرم‌تر می‌شد. یکی از آنها توجه من را به خودش جلب کرد. چه خانم خوب و موّجه و متعهدی. وقتی بیشتر با هم ارتباط گرفتیم، متوجه شدم هنوز مجرد است. با اینکه سنش بالا به نظر می‌رسید، تعجب کردم فردی با این همه کمالات و امتیازات، چرا ازدواج نکرده؟! این موضوع ذهن من را به خودش مشغول کرده بود تا اینکه وقتی بیشتر با همدیگر صمیمی شدیم، یک روز علّتش را ازش پرسیدم و گفتم ببخشید قصد دخالت و تجسس در زندگی خصوصیتون رو ندارم، اما سؤالی ذهنم رو درگیر کرده. می‌شه علّت اینکه هنوز ازدواج نکردید رو برام بگید؟

گفت: به نظرتون با این همه آمار طلاق می‌شه با خیال راحت ازدواج کرد و به راحتی به هر کسی اعتماد کرد؟! واقعاً من می‌ترسم! اصلاً می‌شه آدم خوب پیدا کرد؟ به نظرم اون‌ی که دلمون می‌خواد پیدا نمی‌شه. شاید باورتون نشه، ولی به طور رسمی و غیررسمی، خواستگارهای زیادی داشتم، اما هر کدوم یک چیز کم داشتند. کسی نبود که واقعاً همه اون چیزهایی

رو که من می‌خواستم، داشته باشه. یکی کار داره، نماز نمی‌خونه؛ یکی کار داره، نماز هم می‌خونه، ولی وابسته به پدر و مادرشه؛ یکی کار داره، نماز می‌خونه، مستقل هم هستش، ولی تحصیلات نداره و....

بعضی اوقات دیگران برای اینکه منو تشویق کنند، زیر گوشم می‌خوندند که حالا با این فردی که مثلاً نماز نمی‌خونه، ازدواج کن، بعداً می‌تونی باهاش کم‌کم صحبت کنی و تغییرش بدی و نمازخونش کنی. یا می‌گفتند اگه قیافه‌اش رو نپسندیدی، ازدواج کن بهش عادت می‌کنی. بهش گفتم از بین این همه خواستگار که اومدند و رفتند و شما هم بررسی کردید، واقعاً کسی نبود باب میل تو باشه؟! گفتم همه رو که بررسی نکردم، مخصوصاً خواستگاری دوران تحصیل رو. گفتم چطور؟ گفت راستش من خیلی علاقه به درس و تحصیل داشتم و خدا رو شکر همیشه هم موفق بودم. می‌تونم بگم همیشه جزو شاگردان برتر کلاس بودم. خواستگار هم زیاد داشتم، اما می‌گفتم اگه ازدواج کنم، سرم شلوغ می‌شه، مسئولیت‌م زیاد می‌شه و نمی‌تونم اونطوری که دلم می‌خواد درس بخونم. به همین خاطر گفتم اول تحصیلاتمو تموم کنم، بعدش با خیال راحت ازدواج کنم! الانم حقیقتاً من فرزند آخر خانواده‌ام، همه‌ی خواهر و برادرام ازدواج کردند، مادرم هم چند سال پیش به رحمت خدا رفته و من و پدرم با هم زندگی می‌کنیم. دیگه اصلاً نمی‌تونم به ازدواج فکر کنم، چون پدرم تنها می‌مونه و نمی‌تونه کاراشو به‌تنهایی انجام بده.

از طرفی راستش وقتی فکر می‌کنم، می‌بینم اگه بخوام هم، دیگه نمی‌تونم ازدواج کنم، چون قطعاً طرف مقابل اونی نیست که من می‌خوام. آخه فردی به سن و سال من، دیگه فرصت انتخاب از بین چند خواستگار

رو نداره. خودمونیم اصلاً چند خواستگار هم وجود نداره! برای من با ۳۹ سال سن، یا مرد مطلّقه، یا مردی که زنش از دنیا رفته، یا مرد متأهل و درصد کمی هم شاید پسر مجرد باشه که اون پسر مجرد هم باید ببینیم چرا تا حالا ازدواج نکرده، آیا درس خونده، آیا مشکل مالی داشته یا شاید هم مشکل خاصی داره و....

آخرش گفت ول کن این حرف‌ها رو! دیگه من نیازی به ازدواج ندارم. مگه من چی کم دارم؟! برای خودم خونه و ماشین خریدم، کار هم که دارم، دستم تو جیبم میره و مستقل هم هستم. چرا باید اسیر یک نفر دیگه بشم و کارهای یکی دیگه رو هم بندازم رو دوشم و...!!!

این حکایت فردی است که در مسیر همسرگزینی دچار خطاهای زیادی چون کامل‌گرایی، عادی شدن قیافه، بعداً تغییرش میدم و... شده است. چه بسا در اطراف ما امثال این مورد زیاد باشند که در زیر پوسته انتخاب آنها خطاهای متعدد و پنهانی در فرایند همسرگزینی در حال رخ دادن است که این افراد خواه‌ناخواه از آن غافل هستند، یعنی حتی نسبت به وجود خطاهای همسرگزینی هیچ شناختی ندارند، چه برسد که مواظب باشند به آنها مبتلا نشوند. شاید زمانی متوجه خطایشان بشوند که راه برگشتی نیست یا باید یک زندگی‌ای که در آن تنش و ناسازگاری‌های زیادی است را روی شانه‌هایشان بکشند و تحمل کنند و روزهای عمرشان را یکی یکی بدون رضایت، نشاط و موفقیت سپری کنند یا اگر هم بخواهند جدا شوند، کوله‌باری از آسیب‌هایی چون ناکامی، نارضایتی، شکست، فرزندان طلاق و... را به دوش خواهند کشید. آن‌گاه برچسب مطلّقه و آسیب‌دیده را نیز روی شانه‌هایشان حمل می‌کنند و فراوانی خانواده‌های ازهم‌گسسته

را افزایش می‌دهند که خود مانع حرکت تکامل خلقت انسان و رسیدن به اهداف خانواده است که قرار است در سایه زوجیت و ازدواج اتفاق بیفتد، زیرا نقطه آغازین شکل‌گیری نهاد مقدس خانواده ازدواج است.^۱ ازدواج به عنوان پیوندی مقدس و بنایی محبوب نزد خداوند است.^۲ هسته اصلی ازدواج که قوام و موفقیت زندگی مشترک را تضمین می‌کند، انتخاب و گزینش همسر است.

انتخاب همسر مناسب رکن اساسی زندگی، آینده و سرنوشت هر شخصی است.^۳ اگر به طور طبیعی و متعارف گذر عمر را بررسی کنیم، بیش از دو سوم آن با همسر سپری می‌شود.^۴ بنابراین انتخاب شریک زندگی را می‌توان مهم‌ترین انتخاب زندگی نامید؛ چرا که اگر این انتخاب درست باشد و فرد ازدواج موفق داشته باشد، به اهداف دیگر زندگی خود دست پیدا می‌کند و اگر انتخاب نادرستی داشته باشد و درگیر یک زندگی پرتنش شود، در دستیابی به سایر اهداف زندگی نیز با سختی مواجه می‌شود^۵ و زندگی آینده آنها با ناهمواری‌های فراوانی روبه‌رو خواهد شد؛ به‌گونه‌ای که یا زندگی پرتنشی خواهند داشت یا سرانجام زندگی‌شان به طلاق ختم خواهد شد.

یکی از عوامل مؤثر بر انتخاب نامناسب، خطاهایی است که فرد در

۱. به پژوه، احمد (۱۳۸۸)، ازدواج موفق و خانواده سالم، چگونه؟، ص ۲۴.

۲. فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی (۱۴۰۶ق)، الوافی، ج ۲۱، ص ۳۴.

۳. پورحسینی، سید علی (۱۳۹۲)، دوکوجه قبل از بله: آموزش‌های پیش از ازدواج، ص ۵۶.

۴. حسینی بیرجندی، سیدمهدی (۱۳۹۱)، آموزش و مشاوره قبل از ازدواج، ص ۱۶.

۵. شیخ الاسلام، علی (۱۳۹۵)، اصول همسرگزینی و ازدواج موفق، ص ۵.

مسیر همسرگزینی به آن مبتلا می‌شود. از این رو، پرداختن به این موضوع و معرفی خطاها و شناساندن انواع آنها ضرورت دارد. با توجه به بررسی‌ها و مطالعاتی که در منابع مختلف در این زمینه انجام شد، منبعی که پیرامون خطاهای همسرگزینی به صورت مجزا در قالب کتاب یا مقاله انجام شده باشد، دیده نشد، از این رو کتاب حاضر در صدد است با توجه به اهمیت، جایگاه و تأثیری که خطاهای همسرگزینی در فرایند این انتخاب مهم دارد به صورت مفصل و در اثری مستقل به معرفی خطاهای سه‌گانه، در سه فصل شناختی، عاطفی و رفتاری در هنگامه همسرگزینی بپردازد، زیرا خطاهای همسرگزینی انواع مختلفی دارد که از جمله آنها می‌توان به خطاهای شناختی، عاطفی و رفتاری اشاره کرد.

انسان دارای سه بعد بینشی، گرایشی و رفتاری است^۱ و ممکن است در هر یک از این ابعاد دچار خطا شود. اگرچه ممکن است در ابتدا همه خطاها شناختی به نظر برسند؛ زیرا پشت هر احساس و رفتاری، فکری نهفته است، اما ملاک تقسیم‌بندی خطاها این است که در مقام تصمیم‌گیری و انتخاب همسر، یک خطا بیشتر به کدام یک از ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری تعلق می‌گیرد.

این کتاب با رویکردی کاربردی به زبانی ساده و روان همراه با مثال‌های عمدتاً واقعی و گاهی ارائه راهکاری جهت مصونیت از ابتلا به خطاهای همسرگزینی، نگاشته شده است تا راهنما و راهگشای جوانان و... جهت انتخاب‌های مناسب باشد و ان شاء الله در سایه این انتخاب‌ها

۱. گروه نویسندگان (۱۳۹۱)، فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، ص ۲۲۱.

بذر زندگی‌ای رقم بخورد که بستر ساز تولد نسلی طیبه و همچنین حیات
طیبه برای خود افراد باشد.

فصل اول: خطاهای شناختی

انتخاب همسر از شروع تا پایانش برای هر فرد بالغ و مجردی، مرحله‌ای بسیار مهم و اغلب دشوار به حساب می‌آید. شاید کمتر انتخابی را در طول زندگی تجربه کرده باشید که تا این اندازه مرکز توجه، دقت و اهمیت قرار گرفته باشد.^۱ درست است که یک ازدواج خوب به ملاک‌های انتخاب بستگی دارد، اما با داشتن دیدگاه درست، استدلال منطقی و برنامه مناسب در زندگی، می‌توانید زمینه را برای یک ازدواج خوب فراهم کنید.^۲ متأسفانه، نگرش‌ها و عقاید خاصی که در جامعه ما رواج یافته است، موجب ناامیدی و نارضایتی در مسیر انتخاب همسر می‌شوند.

بنابراین، کسب آگاهی درباره نگرش‌ها، دیدگاه‌ها و همچنین طرز تفکر و عقایدتان درباره انتخاب همسر و در پیش گرفتن نگرشی منطقی و واقع‌بینانه می‌تواند در داشتن یک ازدواج موفق برای شما نقش بسزایی

۱. اسدپور، اسماعیل (۱۳۸۵)، «باورهای غیرمنطقی در مورد انتخاب همسر».

۲. جان‌بزرگی، مسعود (۱۳۹۷)، مشاوره پیش از ازدواج، ص ۲۸.

داشته باشد.^۱ افراد قبل از ازدواج زمینه‌های ذهنی از آن دارند و انتظاراتی در ذهنشان نقش بسته است که احتمالاً به‌طور کامل از آنها آگاه نیستند و می‌تواند ریشه در واقعیت نداشته باشد.^۲ این باورهای نادرست و غیرمنطقی افراد دربارهٔ ازدواج نه‌تنها بر فرایند تصمیم‌گیری و ازدواج تأثیرگذار است؛ بلکه بر نوع رابطه‌ای که آنها بعداً با هم برقرار می‌کنند هم تأثیرگذار است.^۳ باورهای نادرست یا خطاهای شناختی، خطاهایی هستند که عموماً منجر به نتیجه‌گیری اشتباه می‌شوند. اگرچه همه اطلاعات به شیوه صحیحی به مغز می‌رسد، اما شخص آنها را اشتباه تفسیر می‌کند؛ از این رو به آنها خطاهای شناختی می‌گویند. این خطاها موجب اختلال در پردازش اطلاعات می‌شوند و فرد را از دستیابی به اطلاعات ناب محروم می‌کنند.^۴ در این نوشتار تلاش می‌شود به بعضی از این شناخت‌های نادرست در مسیر همسرگزینی که معمولاً افراد خواسته و ناخواسته مرتکب می‌شوند، پرداخته شود.

۱. اسدپور، اسماعیل (۱۳۸۵)، «باورهای غیرمنطقی در مورد انتخاب همسر».

۲. جان‌بزرگی، مسعود (۱۳۹۷)، *مشاورهٔ پیش از ازدواج*، ص ۲۲۹.

۳. قهاری، شهریانو (۱۳۹۸)، *مشاورهٔ پیش از ازدواج*، ص ۳۷.

۴. همان، ص ۲۷۴.

خطای هاله‌ای

تلنگر!

یه نمه چشاتو باز کن!

می‌خوای یه دستی به چشمات بکشی!

نشد! چاره‌ای نداری، به نظرم بهتره با من همراه بشی، موافقی؟

طی یکی از سمینارهاییم درحالی‌که در میان جمعی از زنان ایستاده بودم به آنان گفتم می‌خواهم شخصیت دو مرد را توصیف کنم. من از آنان خواستم تا نظر خود را نسبت به آن دو ابراز کنند. سپس چنین توضیح دادم اگر مجرد هستید به کدام‌یک از آنان علاقه‌مند می‌شوید و اگر متأهل هستید، کدام‌یک را به دیگران توصیه می‌کنید.

این‌طور شروع کردم: بسیار خوب! اجازه بدهید مرد اول را چنین توصیف کنم: او خون‌گرم، با محبت، اجتماعی و علاقه‌مند به برقراری رابطه‌ای جدی و متعهدانه است. او شخصیتی پویا دارد و بسیار معاشرتی است. او از سلامت روان برخوردار است و توانایی ایجاد صمیمیت با فرد مورد علاقه‌اش را دارد. او احساس خوشبختی می‌کند و دارای روحیه‌ای ماجراجویانه و شوخ‌طبع است. او از صحبت در مورد احساساتش لذت برده و برای رشد شخصی خودش ارزش ویژه‌ای قائل است.

به اطرافم نگاهی انداختم و متوجه شدم که تمام زنان با لبخند سر خود را تکان می‌دهند. از آنان پرسیدم بسیار خوب! چند تن از شما به این مرد علاقه‌مند شدید؟ همگی ابراز احساسات کردند، به‌گونه‌ای که دریافتیم او کاندیدای شماره یک است.

سپس این‌طور ادامه دادم: حالا می‌پردازیم به مرد شماره دو. او بسیار سلطه‌جوست و همه چیز را مطابق میلش می‌خواهد. اخلاق بسیار بدی دارد و به نکته‌سنجی معروف است. او به‌طورکلی از قبول هرگونه تعهد و ارتباط صمیمانه وحشت دارد. علاوه بر این او شدیداً کار می‌کند و فرصتی برای عشق‌ورزی در نظر نمی‌گیرد. درحالی‌که زنان به صحبت‌هایم گوش می‌کردند، چهره خود را در هم کشیدند. گویی چیزی چندش‌آور آنان را آزار می‌داد. پرسیدم بسیار خوب خانم‌ها! چند نفر از شما به این مرد علاقه‌مند شدید؟ واکنش آنها نسبت به پرسش من چیزی جز هیاهوی ناشی از عدم رضایت نبود.

چنین ادامه دادم بسیار خوب خانم‌ها، از تصمیم شما سپاسگزارم، اما در مورد این دو مرد چیزی را فراموش کردم بازگو کنم و آن اینکه مرد اول، یعنی کاندیدای موردعلاقه شما بیکار است و هیچ درآمدی ندارد و کاندیدای نفرت‌انگیز دوم، یک پزشک و میلیونر است. او در سرتاسر دنیا دارای خانه‌ها و قایق‌های تفریحی متعددی است و با اعیان و اشراف معاشرت دارد. زنان در این هنگام با تعجب و دست‌پاچی به من نگاه کردند. من بدین‌گونه آنان را فریفته بودم تا با نگرش خود در مورد فریبندگی مادی چون ثروت و شهرت رودررو شوند. با اینکه از نظر آنان مرد شماره یک فوق‌العاده به نظر می‌رسید، اما از ملاقات با یک فرد بیکار و بی‌پول دچار مشکل شدند و با وجود خصلت‌های ناپسند مرد شماره دو، روی‌گردانی از او را بسیار دشوار می‌نمود.^۱ این حکایت افرادی است که دچار خطای هاله‌ای شده‌اند.

در روان‌شناسی خطای هاله‌ای یا اثر هاله‌ای به‌نوعی خطا در ادراک،

۱. دی آنجلس، باربارا (۱۳۹۱)، *آیات‌وآن‌گمشده/م هستی*، ص ۱۲۶.